

ประโยค ป.ธ. ๓
 แปล มครเป็นไทย
 สอบครั้งที่ ๒ วันที่ ๕ พฤษภาคม ๒๕๕๖

แปล โดยพยัญชนะ

๑. อชาติตตตุกมาโรปี เทวทตเตน สทฐี เอกโต หุตฺวา ปีตร
 มาเตตฺวา รัชเช ปติฏฺฐิตโต โชติกสฺส ปาสาหิ คณฺหิตฺสสามิตฺติ ยุตฺตสชฺช
 นิทฺทมิตฺวา มณฺเฑปกาเร สปริวารสฺส อตฺตโน ฉายํ ทิสฺวา ว กหปติโก
 ยุตฺตสชฺช หุตฺวา พลํ อาทาย นิทฺทนฺโตติ สลฺลกฺเขตฺวา อุปคฺนตฺตํ น วิสทฺธิฯ
 เสฏฺฐีปี ตํทิวสํ อุปฺสทฺธิโก หุตฺวา ปาโตว ภูตฺตปาทราโส วิหาริ คนฺตฺวา
 สตฺถุ สนฺตฺติเก ฌมฺมํ สฺขณฺนฺโต นิสฺสินฺโน โหติฯ ปจฺมทวารโกฏฺฐเก รกฺข
 กเหตฺวา จิตฺโต ปน ยมโมติ ยกฺโข ตํ ทิสฺวา กหิ คจฺฉนฺตีติ สปริวาริ
 วิทฺธเสตฺวา ทิสาวิตฺตาสฺส อุนฺนพฺนทฺธิฯ ราชา วิหารเมว อคฺมาสีฯ อถ นํ เสฏฺฐี
 ทิสฺวา ว ก็ เทวาทิ วตฺวา อฏฺฐจายาสนา อฏฺฐจาสิฯ กหปติ ก็ ตฺวํ ตว ปุริเส
 มยา สทฺฐี ยฺชฺชณฺณาติ อาณานิเปตฺวา อิชาคมฺม ฌมฺมํ สฺขณฺนฺโต วิย นิสฺสินฺโนติฯ
 ก็ ปน เทโว มม เคหิ คณฺหิตฺตํ คโตติฯ อาม คโตมฺหิตฺติฯ มม อนิจฺฉาย มม
 เคหิ คณฺหิตฺตํ ราชสทฺสสฺสปี น สกฺโกติ เทวาทิฯ โส ก็ ปน ตฺวํ ราชา
 ภวิสฺสสฺสตี กุชฺฉิฯ นานํ ราชา มม สนฺตํ ปน ทสิทฺสสฺสตี มม อนิจฺฉาย
 ราชูหิ วา โจเรหิ วา คเหตฺตํ น สกฺกาทิฯ ก็ ปนาคํ ตว รุจฺฉิยา
 คณฺหิตฺสสามิตฺติฯ เตนฺนํ เทว อิมํ เม ทสฺส องฺคฺลิสฺส วิสฺสติ มุทฺทิกา อิมานํ
 ตุมฺหากํ น เทมิ สเจ สกฺโกถ คณฺหณฺณาติฯ โส ปน ราชา ภูมฺมึยฺย อุกฺกฏฺฐิกํ
 นิสฺสึทิตฺวา อุลฺลงฺกมนฺโต อฏฺฐจารสทฺสสฺส จานํ อภิรุหฺติ จตฺวา อุลฺลงฺกมนฺโต
 อสฺสึทิตฺตํ จานํ อภิรุหฺติฯ เอวํ มหาพโล สมนานปี อิตฺโต จิตฺโต จ
 ปริวตฺเตนฺโต เอกํ มุทฺทิกํปี กจฺฉนฺตีตฺตํ นาสกฺขิฯ

แปล โดยอรรถ

๒. อถ นํ เสฏฺฐิ สากฺกํ ปตฺถร เทวาทิ วตฺวา องฺคุลิโย อชฺชํ
 อกาสิ ฯ วิสตีปี มุฑฺฐิกา นิภฺขมีสุ ฯ อถ นํ เสฏฺฐิ เอวํ เทว มม สนฺตํ
 มม อนิภฺญา น สกฺกา คณฺหิตฺตฺนฺติ วตฺวา รัญโธ กิริยาชฺช อฺปฺปนฺนสํเวโค
 ปพฺพชิตฺตํ เม อฺนุชานาถ เทวาทิ อหา ฯ โส อิมฺสฺมี ปพฺพชิตฺเต สฺขํ ปาสาทํ
 คณฺหิตฺตฺสามีติ จินฺเตตฺตฺวา เอกวจเนเนว ปพฺพชานฺตีติ อหา ฯ โส สตฺถุ สนฺติเก
 ปพฺพชิตฺตฺวา น จิรฺสฺเสว อรหตฺตํ ปตฺวา ไชติกตฺเถโร นาม อโหสิ ฯ ตสฺส
 อรหตฺตปฺปตฺตกฺขณฺเชว สพฺพปาปี สา สมฺปตฺติ อฺนฺตรชฺชา ยิ ฯ ตํปีสฺส
 สตฺถุทกฺขา ยิ นาม ภริยํ เทวา อุตฺตรกฺรุเมว นยีสฺสุ ฯ อเถกทิวสํ ภิกฺขุ ตํ
 อามนฺเตตฺตฺวา อาวุโส ไชติก ตสฺมี ปน เต ปาสาท เท วา อิตฺถิยา วา ตณฺหา
 อตฺถิตี ปุจฺฉิตฺตฺวา นตฺถาวุโสติ วุตฺเต สตฺถุ อาโรเจสฺสุ อยํ ภาเน อภฺตํ วตฺวา
 อณฺฬํ พฺยากรโธตีติ ฯ สตฺถา นตฺถเวว ภิกฺขเว มม ปุตฺตสฺส ตสฺมี ตณฺหาติ
 วตฺวา อิมํ คาถมาห

โยช ตณฺหํ ปนฺนตฺวาน

อนาคาโร ปริพฺพเช

ตณฺหาทวปริกฺขิณฺ

ตมฺหํ พฺรุมิ พฺราหฺมณฺนฺติ ฯ

ให้เวลา ๔ ชั่วโมง กับ ๑๕ นาที.

เฉลย ประโยค ป.ธ. ๓

แปล มครเป็นไทย

แปล โดยพยัญชนะ

๑. แม่ อ.พระกุมารพระนามว่าอชาตศัตรู เป็น โดยความเป็นอันเดียวกัน กับ ด้วยพระเทวทัต ยังราชบุรุษให้มาแล้ว ซึ่งพระบิดา ทรงตั้งอยู่เฉพาะแล้ว ในความเป็นแห่งพระราชา ทรงดำริแล้วว่า อ.เรา จักยึดเอา ซึ่งปราสาทของเศรษฐีชื่อว่าโชติกะ ดังนี้ เป็นผู้ตระเตรียมเพื่ออันรบ เป็น เสด็จออกไปแล้ว ทรงเห็นแล้ว ซึ่งเงา ของพระองค์ ผู้เป็น ไปกับด้วยบริวาร ที่กำแพงอันเป็นวิการแห่งแก้วมณีเทียว ทรงกำหนดแล้วว่า อ.คฤหบดี เป็นผู้ตระเตรียมเพื่ออันรบเป็น พาเอาแล้ว ซึ่งกำลัง ออกไปแล้ว ดังนี้ ไม่ทรงอาจแล้ว เพื่ออันเสด็จเข้าไป ฯ แม่ อ.เศรษฐี เป็นผู้รักษาซึ่งอุโบสถ เป็น ผู้มีอาหารอันบุคคลพึงกินในเวลาเช้าอันบริโภคนแล้ว ในเวลาเช้าเทียว ไปแล้ว ผู้วิหาร เป็นผู้นั่งฟังอยู่แล้ว ซึ่งธรรม ในสำนัก ของพระศาสดา ย่อมเป็น ในวันนั้น ฯ ก็ อ.ยักษ์ ชื่อว่า ยมโมลี ผู้ยืนถือเอาแล้ว ซึ่งการรักษา ที่ซุ้มแห่งประตูที่ ๑ เห็นแล้ว ซึ่งพระเจ้าอชาตศัตรู นั้น กล่าวแล้วว่า อ.ท่าน จะไป ในที่ไหน ดังนี้ กำจัดแล้ว ซึ่งพระเจ้าอชาตศัตรู ผู้เป็น ไปกับด้วยบริวาร ติดตามแล้ว ในทิศและทิศต่าง ท. ฯ อ.พระราชา ได้เสด็จไปแล้ว ผู้วิหารนั้นเทียว ฯ ครั้งนั้น อ.เศรษฐี เห็นแล้ว เทียว ซึ่งพระราชนั้น กราบทูลแล้วว่า ข้าแต่พระองค์ผู้สมมติเทพ อ.อะไร ดังนี้ ลูกขึ้นแล้ว จากอาสนะ ได้ขึ้นแล้ว ฯ อ.พระราชา ตรัสแล้วว่า ลูกก่อนคฤหบดี อ.ท่าน สั่งบังคับแล้ว ซึ่งบุรุษ ท. ของท่าน ด้วยคำว่า อ.ท่าน ท. จงรบกับ ด้วยเรา ดังนี้ มาแล้ว ในที่นี้ เป็นผู้นั่งแล้ว ราวกะว่า ฟังอยู่ ซึ่งธรรม ย่อมเป็น หรือ ดังนี้ ฯ อ.เศรษฐี กราบทูลแล้วว่า ก็ อ.พระองค์ผู้สมมติเทพ เสด็จไปแล้ว เพื่ออันทรงยึดเอา ซึ่งเรือน ของข้าพระองค์ หรือ ดังนี้ ฯ อ.พระราชา

ตรัสแล้วว่า เออ อ.เรา เป็นผู้ไปแล้ว เพื่ออันยิดเอา ซึ่งเรือน ของท่าน ย่อมเป็น
 ดังนี้ ฯ อ.เศรษฐี กราบทูลแล้วว่า ข้าแต่พระองค์ผู้สมมติเทพ แม่ อ.พันแห่ง
 พระราชา ย่อมไม่อาจ เพื่ออันยิดเอา ซึ่งเรือน ของข้าพระองค์ เพราะความ
 ไม่ปรารถนา แห่งข้าพระองค์ ดังนี้ ฯ อ.พระราชานั้น ตรัสแล้วว่า ก็ อ.ท่าน
 เป็นพระราชา จักเป็น หรือ ดังนี้ ทรงกริ้วแล้ว ฯ อ.เศรษฐี ทูลถามแล้วว่า
 อ.ข้าพระองค์ เป็นพระราชา จักเป็น หามิได้ แต่ว่า แม่ อ.ด้ายอันมีที่ชายผ้า
 อันเป็นของมีอยู่ ของข้าพระองค์ อันพระราชา ท. หรือ หรือว่า อันโจร ท.
 ไม่อาจ เพื่ออันถือเอา เพราะความไม่ปรารถนา แห่งข้าพระองค์ ดังนี้ ฯ
 อ.พระราชา ตรัสแล้วว่า ก็ อ.เรา จักยิดเอา ตามความพอใจ แห่งท่าน
 เพราะเหตุไร ดังนี้ ฯ อ.เศรษฐี กราบทูลแล้วว่า ข้าแต่พระองค์ผู้สมมติเทพ
 ถ้าอย่างนั้น อ.แหวน ท. ๒๐ เหล่านี้ ที่นี้ว ท. ๑๐ ของข้าพระองค์ (มีอยู่)
 อ.ข้าพระองค์ ย่อมไม่ถวาย ซึ่งแหวน ท. เหล่านี้ แก่พระองค์ ถ้าว่า อ.พระองค์
 ย่อมทรงอาจไซ้ อ.พระองค์ จงทรงถือเอาเถิด ดังนี้ ฯ ก็ อ.พระราชานั้น
 ประทับนั่งแล้ว กระโหย่ง บนแผ่นดิน เมื่อทรงกระโดดขึ้น ย่อมทรงขึ้นเฉพาะ
 สู่ที่มีศอก ๑๘ เป็นประมาณ ประทับยืนแล้ว เมื่อทรงกระโดดขึ้น ย่อมทรง
 ขึ้นเฉพาะ สู่ที่มีศอก ๘๐ เป็นประมาณ ฯ อ.พระราชา ทรงเป็นผู้มีกำลังมาก
 อย่างนี้ แม่เป็นอยู่ ทรงยังแหวนให้เป็นไปรอบอยู่ ช่างนี้ด้วย ฯ ไม่ได้อาจแล้ว
 เพื่ออันทรงคร่าไป แม้ซึ่งแหวน วงหนึ่ง ฯ

แปล โดยอรรถ

๒. ลำดับนั้น เศรษฐี กราบทูลท้าวเธอว่า ข้าแต่สมมติเทพ
 ขอพระองค์ ทรงลาดผ้าสาฎก แล้วได้ทำนึ่งทั้งหลายให้ตรง ฯ แหวนแม่ทั้ง
 ๒๐ วง หลุดออกแล้ว ฯ ลำดับนั้น เศรษฐี กราบทูลท้าวเธอว่า ข้าแต่สมมติเทพ
 ใครๆ ไม่อาจถือเอาทรัพย์สมบัติอันเป็นของข้าพระองค์ ด้วยอาการอย่างนั้นได้
 เพราะข้าพระองค์ไม่ปรารถนา ดังนี้แล้ว เกิดสลดใจ เพราะพระกิริยา

ของพระราชินี จึงกราบทูลว่า ข้าแต่สมมติเทพ ขอพระองค์ จงทรงอนุญาต ให้ข้าพระองค์บวช ฯ ท้าวเธอ ทรงดำริว่า เมื่อเสวยเสร็จนี้ บวชแล้ว เราจักยึดเอา ปราสาทได้สะดวก จึงตรัส ด้วยพระดำรัสครั้งเดียวเท่านั้นว่า จงบวชเถิด ฯ เสร็จสิ้นนั้น บวชในสำนักพระบรมศาสดาแล้ว ต่อกาลไม่นานนัก ก็ได้บรรลु พระอรหัต มีชื่อว่า พระโชติกเถระ ฯ ในขณะที่ท่านบรรลुพระอรหัตแล้วนั้น แล สมบัตินั้นแม้ทั้งหมด ก็อันตรธานไป ฯ เหล่าเทวดา ก็นำภรรยาของท่าน ชื่อสตุลกายาเมื่อนั้น ไปสู่อุตตรกुरुทวีปนั้นแล ฯ

ต่อมาวันหนึ่ง ภิกษุทั้งหลาย เรียกโชติกเถระนั้นมาแล้ว ถามว่า ท่านโชติกะ ก็ ท่าน ยังมีตัณหา ในปราสาทหรือหญิงนั้นอยู่หรือ เมื่อท่านตอบว่า ไม่มี ผู้มีอายุทั้งหลาย จึงกราบทูล แต่พระบรมศาสดาว่า พระโชติกะนี้ กล่าวคำไม่จริง พยากรณ์พระอรหัตผล พระเจ้าข้า ฯ พระบรมศาสดา ตรัสว่า ภิกษุทั้งหลาย บุตรของเรา ไม่มีตัณหา ในปราสาทหรือหญิงนั้นเลย ดังนี้แล้ว ตรัสพระภาษานี้ว่า

เราเรียก ผู้ที่ละเว้นตัณหาได้เด็ดขาด ปราศจากเรื้อน
หมดสิ้นตัณหาและภพแล้ว ในโลกนี้ว่า เป็นพราหมณ์ ฯ